

Bitwa pod Tomaszowem Lubelskim

17-20 września 1939 rok

Pierwsza bitwa pod Tomaszowem Lubelskim miała miejsce w dniach 17-20 września w 1939 roku. W tej bitwie brały udział zjednoczone armie „Kraków” i „Lublin” pod wodzą generała Tadeusza Piskora. Siódmego września eskadra samolotów niemieckich zniszczyła część miasta. Cała zachodnia dzielnica Tomaszowa stanęła w płomieniach, spłonęła również zabytkowa bożnica, stare koszary oraz kilka domów. Zginęło około 200 osób, było też wielu rannych. Naloty powtarzały się również 8 i 9 września. Trzynastego września do Tomaszowa wkroczyli Niemcy i wprowadzili swój niemiecki porządek. Generał Piskor otrzymał rozkaz od Naczelnego Wodza przelamania się przez Tomaszów w kierunku na Bełżec, Rawę Ruską oraz Lwów, a stąd do granicy z Rumunią, wykonanie rozkazu było dość ciężkie. W pierwszej kolejności trzeba było skoncentrować wszystkie rozproszone oddziały w lasach i wsiach w północno-zachodniej części powiatu tomaszowskiego. Każda grupa wojskowa przy próbie połączenia z inną grupą musiała stoczyć ciężkie boje z Niemcami. Do takich walk doszło między innymi pod: Krasnobrodem, Majdanem Wielkim, Ułowem, Szarowolą, Zielonym, Pasiekami,

Łosińcem i Rogóżnem. Polskie uderzenie pancerne na Tomaszów Lubelski początkowo odniosło sukces i miasto zostało zdobyte, wkrótce wobec przewagi Niemców i braku zaopatrzenia polskie jednostki zostały zmuszone do jego opuszczenia. Wszystkie próby wyrwania się z okrążenia w dniach 17-20 września zakończyły się klęską i zmusiły dowódcę Armii „Lublin” do podpisania aktu kapitulacji. Do niemieckiej niewoli dostało się aż około 20 tysięcy żołnierzy, w tym również generał Tadeusz Piskor.

Czas: 17-20 września 1939

Miejsce: Tomaszów Lubelski

Przyczyna: ofensywa niemiecka

Wynik: zwycięstwo Niemców

Strony konfliktu

II Rzeczpospolita

III Rzesza

Dowódcy

Tadeusz Piskor

Leonard Wecker

Straty

929 zabitych, 1174 rannych

870 zabitych, około 700 rannych

Tadeusz Ludwik Piskor

Tadeusz Ludwik Piskor urodził się w 1889 roku 1 lutego w Borze pod Ostrowcem. W 1908 roku rozpoczął studia na uniwersytecie w Liege w Belgii na Wydziale Nauk Ścisłych, w 1910 roku przeniósł się do Lwowa gdzie kontynuował naukę na Wydziale Budowy Maszyn studia ukończył w 1914 roku. W 1912 roku po ukończeniu kursu oficerskiego otrzymał od Komendanta Józefa Piłsudskiego odznakę “parasol”. Po wybuchu I wojny światowej Tadeusz Piskor rozpoczął służbę w Legionach Polskich. W marcu 1917 roku ukończył kurs Sztabu Generalnego. Po kursie objął

dowództwo I pułku piechoty Legionów. Po rozpoczęciu niemieckiej agresji na Polskę generał Piskor 4 września 1939 roku otrzymał rozkaz zorganizowania Armii „Lublin”, 14 września generałowi Tadeuszowi Piskorowi przyporządkowano również Armię „Kraków”. W czasie kampanii jego zadaniem była obrona środkowej Wisły, a następnie dotarcie na Przedmoście Rumuńskie.

Brał on udział w bitwie pod Tomaszowem Lubelskim 20 września 1939 roku. Po bitwie wydał rozkaz kapitulacji.

Do końca wojny przebywał w niewoli niemieckiej. W kwietniu 1945 roku wyjechał do Wielkiej Brytanii i zamieszkał w Londynie. Zmarł 22 marca w 1951 roku w Londynie. Początkowo pochowano go w Kensal Green, a w 1990 roku pochowano jego prochy na cmentarzu wojennym w Tomaszowie Lubelskim.

Upamiętnienie

Walki żołnierza zostały upamiętnione na grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie. Tradycyjnie od kilku lat w Tomaszowie Lubelskim w trzecią niedzielę września odbywają się uroczystości oraz rekonstrukcje bitew pod Tomaszowem Lubelskim.

Pomnik Żołnierzom Armii Kraków i Armii Lublin w Tomaszowie Lubelskim.

Cmentarz wojenny poległych żołnierzy Armii Kraków i Armii Lublin w Tomaszowie Lubelskim.

Tadeusz Ludwik Piskor

